

Riktlinje för sjukskrivningsprocessen

Inledning

Riktlinjen är applicerbar när behandlande läkare bedömt att sjukskrivning är aktuell

Syfte

Syftet med riktlinjen för sjukskrivningsprocessen är att med ett gemensamt förhållningssätt säkerställa att sjukskrivningsarbetet i Region Kalmar län utförs och följs upp med hög kvalitet. Arbetet ska utföras på ett patientsäkert sätt och i enlighet med de lagar, föreskrifter, vägledningar och rutiner som finns inom området. Utveckling av arbetet med sjukskrivning och rehabilitering ska säkerställas.

Berörd verksamhet

Alla sjukskrivande verksamheter inom Region Kalmar län

Ansvar

Verksamhetschefer och medicinskt ansvariga läkare

Riktlinje

Att med gemensamt förhållningssätt uppnå en patient- och rättssäker samt jämställd sjukskrivningsprocess.

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2023-11-16	Ny version med bilaga	Sakkunnig läkare och processledare i Försäkringsmedicin

Styrmodell för Region Kalmar län

Regionens riktlinje för sjukskrivningsprocessen ingår i regionens rutiner för uppföljning av kvalitet och säkerhet. Regionplanen är regionens viktigaste styrdokument och anger färdriktningen på såväl kort som lång sikt. I regionplanen länkas de övergripande strategiska målen. Region Kalmar läns styrmodell består av en vision, en strategi samt fem övergripande strategiska mål. Målstyrningen sker enligt modellen Balanserat styrkort där mål, mått och aktiviteter processas fram inom fyra målområden: invånare och kund, verksamhet, medarbetare och ekonomi. Övergripande mål blir styrande, tydliggjorda och kommunicerade och följs upp på alla nivåer i organisationen. Ansvar för förankring av målstyrningsprocessen följer linjeorganisationen.

Nära Vård

Sjukskrivningsarbetet ska vara i linje med grundprinciperna för nära vård där ett person- och familjecentrerat samt ett holistiskt synsätt ska utgöra grunden. Nära vård syftar till att ta vara på individens egenkraft för att uppnå trygghet, ökad hälsa och samtidigt en kostnadseffektiv vård. (se punkt 1 i bilaga 1)

Försäkringsmedicinsk funktion

I Regionstab Samordning Hälsa- och sjukvård finns en försäkringsmedicinsk funktion bestående av processledare och sakkunnig läkare inom försäkringsmedicin. Den försäkringsmedicinska funktionen inom regionstaben har ansvaret för att bevaka och bereda frågor inom området. Här ingår bland annat:

- Rehabkoordinering
- Verksamhetsstöd och konsult beträffande försäkringsmedicin
- Utbildning och kompetensutveckling
- Samverkan externt och internt
- Utvecklingsarbete inom området

Försäkringsmedicinska kommittén

Den försäkringsmedicinska kommittén som består av representanter från Regionens öppen- och slutenvård, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, ska vara rådgivande och policyskapande i frågor som gäller sjukskrivningsprocessen. Försäkringsmedicinska kommittén är underställd en styrgrupp med chefsrepresentanter för Regionen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Definition av sjukskrivning

Sjukskrivning utgör en del av vård och behandling och utgör en central del av kunskapsområdet Försäkringsmedicin.

Nationellt försäkringsmedicinskt forum (NFF) definierar Försäkringsmedicin på följande sätt: Det Försäkringsmedicinska kunskapsområdet innefattar medicinsk undersökning och utredning, bedömning av funktionstillstånd och aktivitetsnivå samt förebyggande, behandlande och rehabiliterande insatser kopplat till Försäkringsmedicinska ställningstagande och hur dessa påverkar individen.

Utgångspunkten är tvärvetenskaplig kunskap och beprövad erfarenhet samt det ömsesidiga förhållandet mellan sjuklighet, medicin och försäkringssystem.

Sjukskrivningsprocessen

Riktlinjen för sjukskrivningsprocessen ingår som en del av regionens policy (gemensamma dokument) och omfattas av dess övergripande förhållningssätt, rutiner för kvalitetssäkring och uppföljning.

Försäkringsmedicinska ställningstaganden har stor betydelse för den enskilda individen, i samband med sjukdom eller annan funktionsnedsättning. Region Kalmar läns övergripande mål är att med ett gemensamt förhållningssätt, uppnå en patient- och rättssäker samt jämställd sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess. Vårdenhetens samtliga läkare och andra befattningshavare, som är delaktiga i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen, ska ha relevant kunskap inom Försäkringsmedicin. (se punkt 2 i bilaga 1)

Mål för sjukskrivningsprocessen

Region Kalmar län ska arbeta för att stärka hälsan hos länets alla invånare.

Region Kalmar län ska ge förutsättningar och inspiration till egenkraft och använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter.

Målsättningen är att detta ska befrämja ökad delaktighet och självständighet för motivation till en hållbar och hälsosam livsstil. En väl fungerande rehabiliteringsprocess utgör en viktig faktor i det hälsofrämjande arbetet.

Alla som kommer i kontakt med Region Kalmar län ska känna sig sedda och få ett bra och professionellt bemötande.

Bra bemötande inom hälso- och sjukvården handlar även om kvalitet, att bygga tillit och att stärka patientens delaktighet. Varje möte är unikt och ska anpassas efter patientens behov och förutsättningar.

All hälso- och sjukvård ska ha ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv. Det innebär att patientens tillit till sin egen förmåga att hantera sin hälsa och livskvalitet samt eventuella sjukdom ska stärkas.

Sjukskrivning ska vara

1. Kunskapsbaserad och ändamålsenlig

Sjukskrivning är en del av vård och behandling och läkarens professionella bedömning ska ske enligt evidensbaserad kunskap och nationella och lokala riktlinjer.

2. Säker

Vårdgivaren ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga att patienter drabbas av vårdskador, Patientsäkerhetslag (2010:659).

3. Personcentrerad

Sjukskrivning ska ske i dialog med patienten och med respekt för den enskilda människans värdighet. Utgångspunkt är individens behov.

4. Effektiv

Sjukskrivningsprocessen ska genomföras på ett effektivt och strukturerat sätt för att befrämja ett bra resultat för patienten samt en god arbetsmiljö inom hälso- och sjukvården. Medicinsk bedömning för sjukskrivning ska göras snarast med beaktande av gällande vårdgaranti och prioriteringsregler.

Sjukskrivning ska ske kostnadseffektivt så att tillgängliga resurser används på bästa sätt.

5. Jämlik och jämställd

Försäkringsmedicinska ställningstaganden ska ske på lika villkor oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter.

Koordineringsinsatser

Regionen ska erbjuda koordineringsinsatser till sjukskrivna patienter för att främja deras återgång till eller inträde i arbetslivet enligt Lag (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna.

När koordineringen ges enligt denna lag gäller Patientskadelag (1996:799), Patientdatalag (2008:355) och Patientsäkerhetslag (2010:659). (se punkt 3 i bilaga 1)

Kvalitetsutveckling

Sjukskrivning är en del av vård och behandling och ska uppfylla samma krav på kvalitet, uppföljning och utvärdering som annan vård och behandling.

Den Försäkringsmedicinska funktionen inom regionstaben medverkar i kvalitetsutvecklingsarbetet inom området.

Region Kalmar län följer utvecklingen inom det försäkringsmedicinska området. En viktig del av detta är att följa förändringar i lagstiftning inom socialförsäkringen.

Region Kalmar län är delaktiga i arbetet inom det nationella programområdet: Rehabilitering, habilitering och Försäkringsmedicin. (se punkt 4 i bilaga 1)

Riskhantering

Riskhantering är rutiner för att identifiera, analysera, bedöma och åtgärda orsaker eller omständigheter som kan leda till vårdskada.

Detta innebär ett säkerställande av att sjukskrivning används ändamålsenligt som en del av vård och behandling.

I sjukskrivningsprocessen innebär vårdskada att sjukskrivningen orsakar problem på så sätt att sjukdomstillståndet förvärras eller att tillfrisknandet och återgången i arbete försenas.

Kartläggning av potentiella riskfaktorer ska göras och eventuella negativa konsekvenser och kontraindikationer ska beaktas. Enligt det försäkringsmedicinska beslutsstödet innebär långtidssjukskrivning av vissa tillstånd ett riskområde, med ökad kännedom om isolerings- och passiviseringseffekterna. Rutinmässig förlängning av sjukskrivning ska därför undvikas.

Avvikelsehantering

Sjukskrivning är en del av vård och behandling och avvikelser inom detta område ska hanteras på samma sätt som avvikelse för medicinska åtgärder.

I Patientsäkerhetslag (2010:659) samt i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete SOSFS 2011:9 tydliggörs vårdenheternas ansvar att bedriva systematiskt patientsäkerhetsarbete och att arbeta förebyggande för att förhindra vårdskador. (se punkt 5 i bilaga 1)

Referenser

Följande lagar och styrdokument ligger till grund för arbetet med sjukskrivningar:

Grundläggande lagstiftning:

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

Tandvårdslag (1985:125)

Patientlag (2014:821)

Patientsäkerhetslag (2010:659)

Patientsäkerhetsförordning (2010:1369)

Patientdatalag (2000:335)

Patientskadelag (1996:799)

Socialförsäkringsbalk (2010:110)

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Diskrimineringslag (2008:567)

Lag (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter

Föreskrifter och vägledningar

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Nationella indikatorer för God vård (Socialstyrelsen 2009-11-5)

Generisk modell för rehabilitering och delar av försäkringsmedicinskt arbete – för klinisk verksamhet: Nationellt system för kunskapsstyrning Hälso- och sjukvård

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2016:40)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om att utfärda intyg i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2018:54)

Socialstyrelsen: Försäkringsmedicinskt beslutstöd

Försäkringskassan: FK 7804 Läkarintyg för sjukpenning